

**Anna Grygorowicz, Elżbieta
Kraszewska**

**Szkolenia biblioteczne on-line jako
nowoczesna forma zajęć
dydaktycznych dla studentów I roku
Akademii Medycznej w Gdańsku**

Forum Bibliotek Medycznych 2/1 (3), 253-265

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

relacje, potrzeby, związki. Pod red. J. Goc. Materiały konferencyjne; Szczecin 1996, 13-15 listopada. Szczecin: Uniwersytet Szczeciński; 1997 s.42-53

D u d z i a k - K o w a l s k a Małgorzata: Szkolenie studentów I roku AGH. *Bibliotekarz* 2003 nr 11 20-22

F r ą c z e k R.: Informacja i szkolenie użytkowników informacji elektronicznej w dobie społeczeństwa informacyjnego. In *Użytkownicy informacji elektronicznej*. Kraków: Uniwersytet Jagielloński; 2000 s.112-116

N i e d ź w i e d z k a Barbara: Biblioteki edukują lekarzy. *Forum Akademickie* 2004 nr 6 38-40

N i e d ź w i e d z k a Barbara: Kształcenie w zakresie umiejętności informacyjnych związanych z odszukiwaniem i korzystaniem z informacji naukowej w akademiach medycznych w Polsce, na tle innych krajów. *Praktyka i Teoria Informacji Naukowej* 2004 R. 12 nr 1 19-27

P i o t r o w s k a Ewa, Z a j ą c Renata M.: Szkolenie użytkowników w Bibliotece Głównej Akademii Pedagogicznej w Krakowie. In *Biuletyn EBIB* [online]. 2005, [dostęp 10 kwietnia 2006]. Dostępny w World Wide Web: http://ebib.oss.wroc.pl/2005/62/piotrowska_zajac.php.

T a n a k i e w i c z A., K o m o r o w s k a G.: Formy szkolenia użytkowników informacji elektronicznej w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej i Ośrodka Informacji Naukowej. In *Użytkownicy informacji elektronicznej*. Kraków: Uniwersytet Jagielloński; 2000 s. 79-84

Mgr inż. Anna Grygorowicz

Mgr Elżbieta Kraszewska

Gdańsk – AM

SZKOLENIE BIBLIOTECZNE *ONLINE* JAKO NOWOCZESNA FORMA ZAJĘĆ DLA STUDENTÓW I ROKU AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU

Streszczenie

Jednym z podstawowych zadań biblioteki uczelnianej jest edukacja użytkowników. Szczególnym użytkownikiem jest student I roku, który w ramach obowiązkowych zajęć z przedmiotu *Przysposobienie biblioteczne* zapoznaje się z biblioteką swojej Alma Mater. Zdobyta podczas tych zajęć wiedza i praktyczne umiejętności korzystania z zasobów i usług bibliotecznych mogą stanowić znaczące wsparcie w niełatwych przecież studiach medycznych.

W Bibliotece Głównej Akademii Medycznej w Gdańsku przez 3 lata prowadzono prace nad doskonaleniem szkoleń dla nowo przyjętych studentów. Ich wynikiem jest, stworzony w całości przez bibliotekarzy BG AMG, program szkolenia bibliotecznego przez Internet, obowiązujący od roku akademickiego 2005/2006.

Referat przedstawia opracowane w Bibliotece szkolenie biblioteczne online. Omawia zarówno prace związane z przygotowaniem i wdrożeniem projektu, jak również doświadczenia zdobyte w trakcie pierwszego roku realizacji zajęć dydaktycznych w tej formie.

Wstęp

Do podstawowych zadań biblioteki uczelnianej obok gromadzenia, opracowywania, przechowywania i udostępniania zbiorów, a także świadczenia usług informacyjnych należy szeroko rozumiana edukacja użytkowników. Ze względu na dokonujący się postęp w dziedzinie informatyzacji oraz dynamiczne zmiany w funkcjonowaniu bibliotek naukowych, w tym także medycznych, istnieje pilna potrzeba ustawicznego kształcenia wszystkich korzystających z zasobów i usług tych instytucji. Nowoczesna biblioteka oferuje swoje zbiory już nie tylko w formie drukowanej, ale coraz szerzej otwiera drzwi do światowych zasobów cyfrowych. Współczesny jej użytkownik, oprócz umiejętności korzystania w sposób tradycyjny z bibliotecznych zbiorów, musi posiadać odpowiednie kompetencje informatyczne i informacyjne, by móc efektywnie korzystać z nowoczesnych źródeł informacji. Stąd też szczególna rola przypada bibliotekarzom, którzy stale edukując użytkowników stosownie do zmieniających się ich potrzeb i ewoluującej rzeczywistości, ułatwiają dostęp, ocenę i praktyczne wykorzystanie coraz liczniejszych zasobów informacji.

Szczególnym obszarem działania edukacyjnego Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Gdańsku jest praca ze studentami I roku, którzy w ramach programu nauczania uczestniczą w obowiązkowych, potwierdzanych wpisem do indeksu, zajęciach z przedmiotu *Przysposobienie biblioteczne*. Z założenia, w jego ramach powinni zapoznać się z organizacją i zasadami funkcjonowania biblioteki swojej Alma Mater, a także sposobami korzystania z jej zasobów i usług. Zdobyta podczas tych zajęć wiedza i praktyczne umiejętności mają stanowić bowiem znaczące wsparcie w niełatwych przecież studiach medycznych, a po ich ukończeniu być solidną podwaliną w ustawicznym procesie doksztalcania się.

Szkolenia studentów I roku w Bibliotece Głównej Akademii Medycznej w Gdańsku wprowadzone, po wielu latach przerwy, w roku akademickim 2001/2002, miały formę wykładu. Począwszy od roku akademickiego 2003/2004, doskonaląc szkolenia od strony metodyki i organizacji, wprowadzono zajęcia, które trwały 2 godziny dydaktyczne i obejmowały wykład multimedialny oraz ćwiczenia praktyczne. Odbywały się w 20-osobowych grupach, w gmachu Biblioteki Głównej, w pracowni wyposażonej w 11 stanowisk komputerowych. Na zakończenie szkolenia jego uczestnicy wypełniali elektroniczną ankietę oceniającą zajęcia.

Wnioski płynące z analizy wyników ankiet skłoniły nas do wprowadzenia kolejnej zmiany w formule szkoleń. Podjęliśmy wysiłek przygotowania i wdrożenia dla tej grupy użytkowników szkolenia z zastosowaniem metody e-learningu.

Za przyjęciem takiego rozwiązania przemawiały następujące argumenty, uwzględniające potrzeby zarówno studentów, jak i bibliotekarzy:

- umożliwienie studentom odbycia szkolenia bibliotecznego przed rozpoczęciem roku akademickiego jako realizacji głównego postulatu wynikającego z przeprowadzonych badań ankietowych,

- uniknięcie przez studentów konieczności przyjazdu do Gdańska i Biblioteki jeszcze w trakcie wakacji,
- szeroka dostępność do szkolenia ze względu na umieszczenie go w Internecie, czyli przez 24 godziny na dobę i 7 dni w tygodniu, z dowolnego miejsca na świecie,
- sposobność zapoznania się z kursem przez studentów w dowolnym, dogodnym dla nich miejscu i czasie,
- nowatorska i atrakcyjna forma zajęć w postaci *e-learningu*,
- możliwość wielokrotnego powracania do treści zawartych w szkoleniu, w przypadku konieczności przypomnienia lub pogłębienia wiedzy dotyczącej poszczególnych zagadnień,
- nabycie przez studentów I roku – jeszcze przed rozpoczęciem zajęć – niezbędnych umiejętności pozwalających na korzystanie z biblioteki i samodzielne zamawianie potrzebnej literatury, bez znacznego zaangażowania bibliotekarzy,
- obniżenie stresu przeżywanego przez nowo przyjętych, a wynikającego z konieczności poruszania się w nieznanym miejscu,
- stworzenie kompendium wiedzy o bibliotece, z którego będą mogli korzystać wszyscy nią zainteresowani,
- łatwość aktualizowania i modyfikowania treści zawartych w szkoleniu online,
- odciążenie bibliotekarzy od szkoleń realizowanych w formie tradycyjnej, wymagającej od szczupłego ilościowo zespołu bibliotekarzy ogromnego, powtarzającego się co roku, wysiłku merytorycznego, organizacyjnego i znacznego nakładu czasu, a także konieczności prowadzenia dodatkowych kursów dla nieobecnych na zajęciach,
- ułatwienie sprawnego funkcjonowania biblioteki w gorącym okresie, jakim jest początek roku akademickiego,
- możliwość wykorzystania elementów szkolenia w celu wzbogacenia informacji tworzonych przez bibliotekarzy i udostępnianych za pośrednictwem witryny internetowej biblioteki.

Etap przygotowawczy

Do prac związanych z opracowaniem szkolenia powołany został zespół bibliotekarzy z udziałem informatyka, który podjął prace:

- **konceptyjne** obejmujące: koncepcję ogólną, zakres treściowy, konfigurację szkolenia, sposoby nawigacji pomiędzy poszczególnymi ekranami, sposoby zaliczenia kursu, ankietę oceniającą, wymogi odnośnie niezbędnych informacji zbieranych w bazie, strukturę tych danych oraz sposoby zarządzania nimi,
- **merytoryczne**, czyli opracowanie poszczególnych zagadnień i rozmieszczenie ich treści na kolejnych ekranach, przygotowanie pytań do testu zaliczającego,

pytań ankiety oraz przeprowadzanie wielokrotnych korekt na różnych etapach tworzenia szkolenia,

- **graficzne**, czyli opracowanie projektu graficznego szkolenia, układu tekstu na ekranach, wybór czcionek, kolorystyki oraz wykonanie i obróbka cyfrowa zdjęć,
- **informatyczne**:
  - wybór i zakup odpowiedniego oprogramowania,
  - zbudowanie struktury informatycznej szkolenia,
  - przygotowanie interaktywnego planu Biblioteki Głównej zsynchronizowanego ze zdjęciami poszczególnych jej agend,
  - sporządzenie animowanej instrukcji demonstrującej możliwości, jakie posiada katalog biblioteczny VIRTUA online, uwzględniającej pokaz logowania do konta czytelniczego, przeglądania jego zawartości, sposobów prowadzenia wyszukiwań i zamawiania wybranych pozycji,
  - sporządzenie elektronicznej wersji testu sprawdzającego wraz z anonimową ankietą,
  - opracowanie systemu autoryzacji do testu,
  - na podstawie informacji dostarczonych w postaci elektronicznej przez dziekanaty, stworzenie bazy zawierającej niezbędne dane osobowe studentów, tj. imię, nazwisko, nr albumu, kierunek studiów,
  - wykonanie – na potrzeby osób odpowiedzialnych w Bibliotece za dydaktykę – panelu administracyjnego:
    - zawierającego informacje: kto, kiedy, ile razy i z jaką punktacją wypełnił test sprawdzający,
    - umożliwiającego dodanie lub usunięcie studenta,
    - umożliwiającego generowanie listy osób zobowiązanych do odbycia szkolenia, a także innych zestawień, w tym przede wszystkim wykazu studentów, którzy pozytywnie zaliczyli test końcowy,
    - pozwalającego na automatyczne sporządzanie protokołów egzaminacyjnych na potrzeby dziekanatów,
    - dającego możliwość automatycznego generowania analizy odpowiedzi uzyskanych na zawarte w ankiecie pytania.

Działania przygotowawcze trwały, ze zróżnicowaną dynamiką, od grudnia 2004 r. do połowy września 2005 r. Po zakończeniu etapu koncepcyjnego, rozpoczęły się i przebiegały równolegle prace merytoryczne i graficzne. W tej fazie przygotowań stale uczestniczył informatyk, jako konsultant i doradca. W okresie ostatnich 2 miesięcy przed uruchomieniem szkolenia dominowały prace informatyczne, a także dokonywano niezliczonej liczby korekt i drobnych modyfikacji, z których ostatnie miały miejsce na dzień przed udostępnieniem użytkownikom kursu w Internecie.

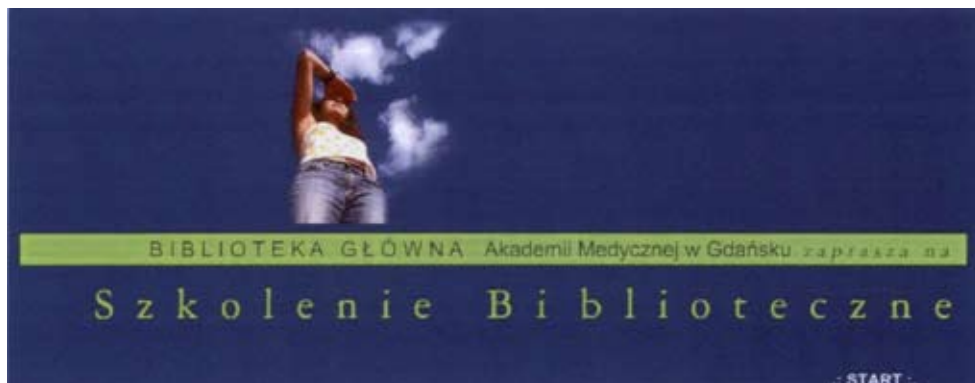
Wdrożenie szkolenia

Stworzone w całości przez pracowników Biblioteki Głównej AMG szkolenie biblioteczne w wersji elektronicznej, jako nowa forma zajęć dla studentów pierwszego roku, obowiązujących od roku akademickiego 2005/2006, było dostępne już od 15 września 2005 roku poprzez witrynę internetową Biblioteki Głównej:

<http://www.biblioteka.amg.gda.pl>

lub bezpośrednio pod adresem:

<http://www.biblioteka.amg.gda.pl/szkolenie>

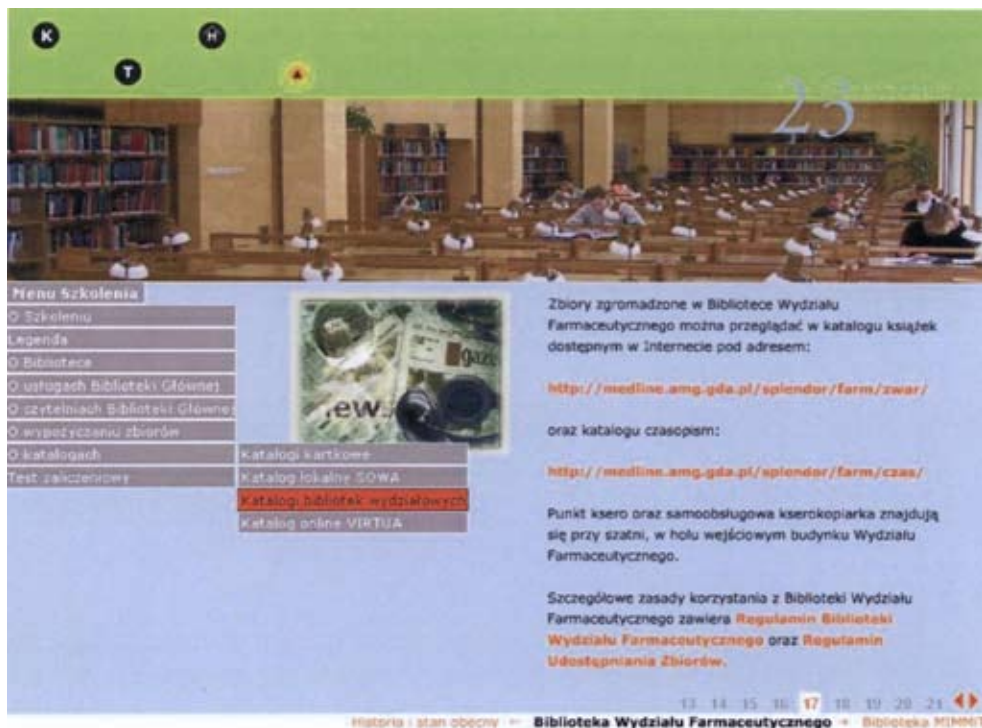

Ryc. 1. Ekran wejściowy do szkolenia
(<http://biblioteka.amg.gda.pl/szkolenie>)

Wszyscy studenci pierwszego roku we wrześniu, przy odbiorze legitymacji studenckich w dziekanatach, otrzymywali przygotowane w Bibliotece ulotki zawierające niezbędne informacje dotyczące trybu odbycia obowiązkowego szkolenia online, z zaznaczeniem, że można je odbyć z dowolnego komputera posiadającego dostęp do Internetu (załącznik nr 1). Należy podkreślić dobrą współpracę w tym zakresie z odpowiednimi pracownikami dziekanatów.

Opis szkolenia

Opracowane i wdrożone przez nas szkolenie biblioteczne online w prosty sposób, na poszczególnych ekranach, przedstawia podstawowe informacje o: systemie biblioteczno-informacyjnym Akademii Medycznej w Gdańsku, sposobach korzystania z bibliotecznych zbiorów, świadczonych usługach, obowiązujących regulaminach, itp. Informacje te, uzupełnione o hiperłącza, przenoszą odbywających szkolenie do odpowiednich miejsc witryny internetowej Biblioteki AMG.

Ryc. 2. Sposoby nawigacji w szkoleniu online Biblioteki Głównej AMG
(<http://biblioteka.amg.gda.pl/szkolenie>)

Ułatwieniem w przyswojeniu prezentowanych treści są animowane prezentacje korzystania z katalogu elektronicznego Biblioteki i jej aktywny plan, wzbogacony o zdjęcia poszczególnych agend, pojawiające się w momencie najechania kursorem na zaznaczone na schemacie przestrzenie.

Ciekawa, naszym zdaniem, oprawa graficzna szkolenia jest zasługą artysty plastyka – jednego z członków zespołu naszej Biblioteki.

Ryc. 3. Interaktywny plan Biblioteki Głównej AMG
(<http://biblioteka.amg.gda.pl/szkolenie>)

Szkolenie kończy się testem sprawdzającym, zawierającym 20 zamkniętych pytań dających możliwość uzyskania maksymalnie 20 punktów. Niektóre z nich mają formę ćwiczeń i wymagają praktycznego wykorzystania katalogu VIRTUA. Test dostępny jest tylko dla studentów I roku AMG, po zalogowaniu się przez podanie imienia, nazwiska i numeru albumu. Jego zaliczenie następuje w momencie udzielenia ponad 50% pozytywnych odpowiedzi. Osoba, która uzupełniła test i dołączyła do niego ankietę, wysyła je do bazy otrzymując finalnie informację o zaliczeniu bądź nie zaliczeniu szkolenia. W tym ostatnim przypadku ma możliwość ponownego przystąpienia do testu i powtarzania go aż do skutku. Uzyskane przez poszczególne osoby wyniki, data odbycia szkolenia oraz ilość podjętych prób w celu zaliczenia testu, zapisywane są w specjalnie do tego celu stworzonej bazie, dostępnej tylko dla uprawnionych bibliotekarzy i stanowią podstawę dokonania wpisu do indeksu i wygenerowania protokołów egzaminacyjnych.

TEST

Prawidłową odpowiedź należy zaznaczyć klikając odpowiednie pole
Po wypełnieniu testu prosimy pamiętać o jego wystaniu!

1. W oparciu o katalog VIRTUA zaznacz prawidłową sygnaturę książki *Diety w chorobach dzieci* Heleny Ciborowskiej wydanej w Krakowie w 1996 roku?

687367
 685354

2. Jak nazywa się krajowa baza danych z dziedziny medycyny i nauk pokrewnych?

Medline
 INIS
 JCR
 PBL

3. W oparciu o katalog VIRTUA zaznacz prawidłowe hasło przedmiotowe książki *Rak sutka : podręcznik dla studentów i lekarzy* pod red. Jacka Jassemę wydanej w Warszawie w 1998 r.

rak sutka
 nowotwory piersi
 nowotwory sutka
 rak piersi

Ryc. 4. Test zaliczający szkolenie

(<http://biblioteka.amg.gda.pl/szkolenie>)

Warto dodać, iż w pierwszym dniu dostępności szkolenia, tj. 15 września 2005 roku, odbyło je 10 osób, a pierwsza pilna studentka Wydziału Lekarskiego ukończyła je już przed godziną 9. W przeciągu kolejnych 7 dni test pozytywnie wypełniło 103 studentów, a oczekiwaniu na efekty uruchomionego szkolenia towarzyszyły wielkie emocje autorów.

Analiza efektywności szkolenia (ocena wyników testu)

W roku akademickim 2005/2006 szkolenie biblioteczne online obowiązywało 992 studentów I roku Akademii Medycznej w Gdańsku. Do dnia 30.04.2006 r. kurs odbyło 861 studentów, czyli 86,8% obowiążanych do odbycia zajęć. Odpowiednie dane zawiera tabela nr 1.

Tab. 1. Zaliczenie testu sprawdzającego w poszczególnych miesiącach

Miesiąc	Studenci, którzy odbyli szkolenie online do 30.04.2006 r.	
	liczba osób	% ogółu studentów obowiążanych do odbycia szkolenia online
wrzesień 2005 r.	456	46,0
w tym: 1 dzień	16	1,6
1 tydzień	73	7,3
październik 2005 r.	263	26,5
listopad 2005 r.	52	5,3
grudzień 2005 r.	13	1,3

styczeń 2006 r.	21	2,1
luty 2006 r.	32	3,2
marzec 2006 r.	12	1,2
kwiecień 2006 r.	12	1,2
Razem:	861	86,8

W założeniu autorów szkolenia studenci I roku zobowiązani byli do odbycia zajęć przed rozpoczęciem roku akademickiego, tj. do dnia 1 października 2005 r., aby m.in. potrafili samodzielnie zamawiać ze zbiorów Biblioteki potrzebną literaturę. Do tego wymogu zastosowało się jednak tylko **46,0%** ogółu nowo przyjętych studentów AMG. Kolejnym okresem aktywności w odbywaniu szkolenia był październik, kiedy to z kursem bibliotecznym zapoznały się **263** osoby, tj. **26,5%** ogółu obowiązanych.

Wypełniając test studenci mogli zdobyć maksymalnie 20 punktów. Liczbę punktów uzyskaną przez studentów oraz liczbę podejmowanych prób w celu zaliczenia testu przedstawiają tabele nr 2 i 3.

Tab. 2. Liczba uzyskanych przez studentów punktów z testu

Liczba uzyskanych punktów	Studenci, którzy odbyli szkolenie online do 30.04.2006 r.	
	liczba osób	%
20	92	10,7
19	139	16,2
18	113	13,1
17	124	14,4
16	126	14,6
15	83	9,6
14	60	7,0
13	50	5,8
12	43	5,0
11	31	3,6
Razem:	861	100,0

Tab. 3. Liczba prób podejmowanych w celu prawidłowego wypełnienia testu

Liczba prób	Studenci, którzy odbyli szkolenie online do 30.04.2006 r.	
	liczba osób	%
1	826	96,0
2	20	2,3
3	12	1,4
4	2	0,2
50	1	0,1
Razem:	861	100,0

Analiza danych z powyższych tabel pokazuje, iż treść szkolenia była zrozumiała, została dobrze przyswojona, a udzielenie prawidłowych odpowiedzi nie sprawiało studentom trudności, gdyż **96%** studentów, tj. **826** osób, już za pierwszym razem zaliczyło szkolenie, a **594** osoby (**69%**) zdobyły więcej niż **15** punktów.

Z pewnością osoba, która 50 razy podejmowała próbę zaliczenia testu przyjęła metodę odpowiedzi „na chybił trafił” lub potraktowała wypełnienie testu jako rozrywkę.

Podsumowując należy podkreślić, iż zarówno uzyskana ilość punktów, jak i liczba podejmowanych prób w celu zaliczenia szkolenia, dowodzą skuteczności tej formy zajęć dydaktycznych dostarczających kursantom niezbędnej wiedzy z zakresu funkcjonowania Biblioteki oraz praktycznej umiejętności korzystania z jej zasobów.

Niestety, nie udało się skutecznie zobligować studentów do zapoznania się ze szkoleniem przed rozpoczęciem roku akademickiego – uczyniła to tylko mniej niż połowa osób obowiązanych.

Analiza wyników ankiety oceniającej szkolenie

Do testu sprawdzającego dołączona została krótka anonimowa ankieta, której uzupełnienie było warunkiem jego wysłania. Ankietę można było wypełnić tylko raz, przy pierwszej próbie zaliczenia testu.

W grupie ankietowanych, tj. 861 studentów, było **672 (78%)** kobiet i **189 (22%)** mężczyzn. Ankieta zawierała trzy pytania.

Pytanie 1. Czy szkolenie biblioteczne w wersji elektronicznej jest dogodną formą zapoznania się z funkcjonowaniem Biblioteki?

Na to pytanie odpowiedzi twierdzącej udzieliło **669** studentów, tj. **77,7%** ankietowanych, **124** osoby (**14,4%**) były przeciwnego zdania, natomiast **68 (7,9%)** studentów wybrało opcję *nie mam zdania*. Powyższe liczby pokazują, że studenci w znacznej większości akceptują formę *e-learningu*, uważając ją za dogodną. Jest to jednak mniej, niż spodziewali się twórcy szkolenia w tej formie, gdyż biorąc pod uwagę popularność Internetu i komputerów osobistych wśród młodzieży, a także umiejętności informatyczne współczesnych młodych ludzi, należało oczekiwać większej akceptacji dla takiej formy zajęć. Być może jednym z problemów był brak komputera i dostępu do Internetu.

Pytanie 2. Czy poruszanie się po szkoleniu było łatwe i logiczne?

Na tak postawione pytanie odpowiedzi pozytywnej udzieliło **670** studentów, czyli **77,8%** respondentów, negatywnej – **93** osoby (**10,8%**), a nie miało zdania **11,4% (98 osób)**. Poziom udzielonych odpowiedzi pozytywnych jest taki sam, jak w przypadku pytania pierwszego, co świadczy, że przyjęte rozwiązania dotyczące nawigacji po szkoleniu były, w opinii badanych, dogodne i właściwe.

Pytanie 3. Czy treść szkolenia została przedstawiona w sposób zrozumiały?

Na to pytanie, podobnie jak na poprzednie, prawie taka sama liczba uczestników szkolenia – **666 osób (77,4%)** – udzieliła odpowiedzi pozytywnej. Przeciwnego zdania było **88 osób (10,2%)**, pozostali (**107 osób – 12,4%**) nie mieli zdania.

Poziom pozytywnych odpowiedzi na wszystkie 3 pytania zawarte w ankiecie jest taki sam i świadczy o tym, że znakomita większość studentów (ponad 3/4 ankietowanych) nie miała kłopotów ze zrozumieniem szkolenia, poruszaniem się po nim i przyswojeniem zawartych w nim treści. Pozytywnie należy również ocenić posiadaną przez nich znajomość środowiska cyfrowego.

Wnioski

Doświadczenie zdobyte przy tworzeniu, wdrażaniu i realizacji przedmiotu *Przysposobienie biblioteczne* przy pomocy metody *e-learningu* utwierdza nas w przekonaniu, iż jest to słuszne rozwiązanie, które należy w przyszłości kontynuować i rozwijać, gdyż:

- jest to nowoczesna, atrakcyjna pod względem formy i grafiki, metoda realizacji zajęć dydaktycznych, a wzrost popularności komputerów osobistych i coraz powszechniejszy dostęp do Internetu zachęca do jej rozwijania,
- szkolenie dostępne jest w Internecie, czyli 24 godziny na dobę i student może je odbyć w dogodnym dla siebie miejscu, czasie i tempie,
- pozwala na indywidualizację nauczania,
- wymaga od studenta osobistego zaangażowania w zapoznanie się z kursem, stymulując i rozwijając jednocześnie umiejętność samodzielnej nauki,
- daje autorom łatwość modyfikacji i aktualizacji materiałów i treści,
- ogranicza koszty prowadzenia szkoleń – podnosi efektywność pracy; odciążony od szkoleń realizowanych w tradycyjnej formie personel Biblioteki, może w gorącym okresie, jakim jest początek roku akademickiego skoncentrować swoje działania na bezpośredniej obsłudze stale rosnącej liczby czytelników oraz na wykonywaniu swoich codziennych obowiązków,
- poszczególne elementy szkolenia mogą być wykorzystywane jako materiały informacyjne o Bibliotece umieszczane w różnych działach strony internetowej Biblioteki Głównej (np. na stronie głównej komputerowego katalogu bibliotecznego VIRTUA on-line oraz w jego zakładce Pomoc umieszczono pochodzącą ze szkolenia animowaną instrukcję demonstrującą obsługę katalogu),
- z wirtualnego spotkania z Biblioteką korzystać mogą nie tylko studenci I roku, ale też wszyscy zainteresowani jej funkcjonowaniem, zasobami i usługami,
- umożliwi automatyczne generowanie, z panelu administracyjnego szkolenia, elektronicznych protokołów egzaminacyjnych na potrzeby dziekanatów oszczędzając cenny czas bibliotekarzy.

Jedynymi problemami, z jakimi zetknęliśmy się w początkowym okresie funkcjonowania szkolenia, były:

1. Brak na komputerach studentów odpowiedniej darmowej przeglądarki (*Macromedia Flash Player*), bez której dostęp do szkolenia jest niemożliwy.

Problem ten rozwiązywała automatyczna jej instalacja podczas otwierania szkolenia.

2. Brak przepływu informacji między dziekanatami i Biblioteką o osobach przyjętych w ramach dodatkowej rekrutacji we wrześniu i październiku. Danych tych studentów nie było w naszej bazie, wobec czego osoby te nie mogły zalogować się do testu. Zmuszone były do kontaktu z Biblioteką i dopiero po wprowadzeniu ich danych do bazy, mogły przystąpić do wypełniania testu.

Powyższe problemy zostały szybko rozwiązane i nie stanowiły trudności zarówno dla studentów, jak i bibliotekarzy.

Zadania na przyszłość

Udoskonalenia wymagają jeszcze następujące kwestie:

1. Wypracowanie sposobu automatycznego pozyskiwania z dziekanatów informacji o wszelkich zmianach na listach studentów przyjętych na I rok studiów, celem aktualizacji listy osób zobowiązanych do odbycia szkolenia.
2. Stworzenie bazy pytań kontrolnych w ilości 50 lub więcej, pozwalającej na generowanie dla każdego studenta innego zestawu testowego.
3. Skuteczne zachęcenie studentów do udziału w szkoleniu przed rozpoczęciem roku akademickiego.
4. Rozszerzenie treści ankiety oceniającej szkolenie, wzięcie pod uwagę zamieszczenia w niej pytań otwartych pozwalających studentom na swobodną wypowiedź.

Wobec rosnącej liczby studentów anglojęzycznych warto rozważyć zasadność stworzenia angielskiej wersji kursu bibliotecznego on-line. Obecnie szkolenie takie odbywa się w formie wykładu multimedialnego uzupełnionego ćwiczeniami przy stanowiskach komputerowych.

Podsumowanie

Stworzenie przez pracowników BG AMG internetowego przysposobienia bibliotecznego było możliwe dzięki kreatywności i ogromnemu zaangażowaniu bibliotekarzy, w tym informatyka-programisty (zatrudnionego w Bibliotece tylko na 3/10 etatu) oraz bibliotekarza - magistra artysty plastyka.

Warto dodać, że Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Gdańsku jako jedyna, jak dotąd, spośród bibliotek polskich uczelni medycznych oraz bibliotek szkół wyższych Trójmiasta, a także jako jedna z nielicznych bibliotek akademickich w Polsce, wprowadziła realizację przez Internet obowiązkowych zajęć dla studentów I roku AMG z przedmiotu Przysposobienie biblieczne. Doceniając nowatorskość i zalety wprowadzonej przez nas metody *e-learningu*, Rektor AMG przyznał w roku 2005 autorom szkolenia nagrodę zespołową: *za merytoryczne, graficzne i informatyczne przygotowanie szkolenia bibliotecznego w wersji on-line dla studentów I roku*.

Jesteśmy przekonani, że wysiłek włożony w stworzenie i wdrożenie szkolenia przez Internet zaprocentuje poszerzeniem wiedzy o naszej instytucji wśród wszystkich nią zainteresowanych, ale przede wszystkim w gronie studentów I roku, ułatwiając im korzystanie z bibliotecznych usług i zasobów. Z pewnością projekt ten będziemy w przyszłości stale doskonalić i rozwijać.

Załącznik nr 1

Informacja dla studentów I roku Wydziału Lekarskiego AMG dotycząca trybu odbycia szkolenia bibliotecznego

Szanowni Studenci Wydziału Lekarskiego,

Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Gdańsku informuje, że w roku akademickim 2005/2006 **obowiązkowe Przyniesienie biblioteczne** dla studentów I roku odbywa się przez Internet z dowolnego komputera posiadającego dostęp do tego medium.

Tekst szkolenia będzie dostępny od 15.09.2005 roku poprzez witrynę internetową Biblioteki Głównej

<http://www.biblioteka.amg.gda.pl>

lub bezpośrednio pod adresem

<http://www.biblioteka.amg.gda.pl/szkolenie>

Studenci zobowiązani są przystąpić do szkolenia przed rozpoczęciem roku akademickiego.

Celem *Przyniesienia bibliotecznego* jest zapoznanie z funkcjonowaniem Biblioteki oraz zasadami korzystania z jej zasobów i usług, a przede wszystkim ze sposobami wyszukiwania i zamawiania literatury. Wirtualne spotkanie z Biblioteką ułatwi odnalezienie w katalogu i wypożyczenie potrzebnych podręczników, a także korzystanie z różnych agend Biblioteki.

Warunkiem zaliczenia szkolenia bibliotecznego, **poświadczanego wpisem do indeksu**, jest udzielenie więcej niż 50% prawidłowych odpowiedzi na pytania umieszczone w teście sprawdzającym, znajdującym się na końcu kursu.

Jednocześnie informujemy, że zapisy do Biblioteki oraz wydawanie kart bibliotecznych będzie miało miejsce:

- 30 września 2005 (piątek) kierunki licencjackie (tryb – dzienne i zaoczne)
- 1 października 2005 (sobota) kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczny

w holu Collegium Biomedicum (ul. Dębinki 1) w godz. 14.00 - 17.00.

Osoby, które nie będą mogły tego uczynić w wyznaczonym terminie zapraszamy do Biblioteki Głównej AMG, ul. Dębinki 1 w godzinach pracy Wypożyczalni, w celu dopełnienia formalności.

Wszelkich dodatkowych informacji udzielają pracownicy

Oddziału Udostępniania Zbiorów

Biblioteki Główniej

tel. 349-10-51

biblwyp@amg.gda.pl